

FAG- OG YRKESOPPLÆRING

Sammen om fagopplæring i Buskerud

Behov for faglærte - tilgang på læreplasser

DRAMMEN SEPTEMBER 2026

Tittel: Sammen om fagopplæring i Buskerud

Type dokument: Rapport

Eier/virksomhet: Buskerud fylkeskommune

Forfatter: Buskerud fylkeskommune

Vedtatt av: Yrkesopplæringsnemnda

Dato vedtatt: 03.09.2026

Saksnummer: PS 16741/2025

Forsidefoto: AI-generert

Innhold

1 Samfunnskontrakt.....	5
1.1 Behovet for læreplasser	5
1.2 Opplæringsloven med forskrift	6
2 Framskrivninger og framtidig behov.....	7
3 Fagfornyelsen i Kunnskapsløftet.....	10
3.1 Forholdet mellom elever og lærlinger.....	11
3.2 Fleksibilitet i opplæringsløpene	12
3.3 Opplæringstilbud til de som ikke får læreplass.....	14
3.4 Ungdom og voksne	15
3.5 Yrkeskompetanse og studiekompetanse	16
3.6 Power BI og forklaring til tabeller.....	17
4 Bygg- og anleggsteknikk.....	19
4.1 Vg2 Anleggsgartner	20
4.2 Vg2 Anleggsteknikk.....	20
4.3 Vg2 Betong og mur	21
4.4 Vg2 Klima, energi og miljøteknikk	21
4.5 Vg2 Overflateteknikk	22
4.6 Vg2 Rørlegger	22
4.7 Vg2 Treteknikk.....	23
4.8 Vg2 Tømrer	23
4.9 Vg2 Bygg- og anleggsteknikk særløp	24
5 Elektro og datateknologi.....	25
5.1 Vg2 Automatisering	26
5.2 Vg2 Datateknologi og elektronikk	26
5.3 Vg2 Dronefag	27
5.4 Vg2 Elenergi og ekom	27
5.5 Vg2 Flyfag	28

5.6 Vg2 Kulde-, varmepumpe-, vent.tekn	28
6 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	29
6.1 Vg2 Blomsterdekoratør	30
6.2 Vg2 Frisør.....	30
6.3 Vg2 Interiør og eksponeringsdesign	31
6.4 Vg2 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign særløp	31
7 Helse- og oppvekstfag.....	32
7.1 Vg2 Aktivitør	32
7.2 Vg2 Ambulansefag.....	33
7.3 Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag.....	33
7.4 Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk	34
7.5 Vg2 Helsearbeiderfag	34
7.6 Vg2 Helseservicefag.....	35
7.7 Vg2 Hudpleie	35
8 Håndverk, design og produktutvikling	36
8.1 Vg2 Båtbygger.....	37
8.2 Vg2 Duodji	37
8.3 Vg2 Gull- og sølvsmedhåndverk	38
8.4 Vg2 Smed.....	38
8.5 Vg2 Søm og tekstilhåndverk.....	39
8.6 Vg2 Trearbeid	39
8.7 Vg2 Urmaker.....	40
8.8 Vg2 Håndverk, design og produktutvikling særløp	40
9 Informasjonsteknologi og medieproduksjon	41
9.1 Vg2 Informasjonsteknologi.....	42
9.2 Vg2 Medieproduksjon	42
10 Naturbruk.....	44
10.1 Vg2 Akvakultur	45
10.2 Vg2 Fiske og fangst	45

10.3 Vg2 Heste- og dyrefag	46
10.4 Vg2 Landbruk og gartneri	46
10.5 Vg2 Reindrift	47
10.6 Vg2 Skogbruk	47
10.7 Vg2 Naturbruk særløp	48
11 Restaurant- og matfag	49
11.1 Vg2 Baker og konditor	50
11.2 Vg2 Kokk- og servitørfag	50
11.3 Vg2 Matproduksjon	51
12 Salg, service og reiseliv	52
12.1 Vg2 Salg, service og reiseliv	52
13 Teknologi og industrifag	54
13.1 Vg2 Arbeidsmaskiner	55
13.2 Vg2 Bilskade, lakk og karosseri	55
13.3 Vg2 Brønnteknikk	55
13.4 Vg2 Børsemaker	56
13.5 Vg2 Industriteknologi	56
13.6 Vg2 Kjemiprosess- og laboratorief.	57
13.7 Vg2 Kjøretøy	57
13.8 Vg2 Maritime fag	58
13.9 Vg2 Transport og logistikk	58
14 Kilder:	60
15 Møteprotokoll	62

1 Samfunnskontrakt

Fag- og yrkesopplæringen i Norge bygger på et samarbeid mellom det offentlige, arbeidsgiverorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner - trepartssamarbeidet. Samarbeidet har vært spesielt forankret i «Samfunnskontrakt for flere læreplasser 2022-2026». Samfunnskontrakten er signert av Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, NHO, LO, Virke, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Unio, Maskinentreprenørenes Forbund, YS, Norges Rederiforbund og KS. Det pågår nå en prosess for om og hvordan en ny samfunnskontrakt kan fornyes.

Partene har i den gjeldende samfunnskontrakten forpliktet seg til felles innsats, men også til innsats i egen bransje ut fra egne forutsetninger. Et samarbeid om læreplasser er essensielt for at fylkeskommunen kan innfri sitt ansvar om videregående opplæring. Fag- og yrkesopplæringens lange tradisjoner er solid og tydelig verdsatt av alle de store aktørene i arbeidslivet.

Norge har et stort behov for flere fagarbeidere i årene fremover. Nasjonalt har ny opplæringslov og fagfornyelsen lagt fundament for å få frem dyktige fagarbeidere gjennom videregående opplæring.

Regional planstrategi *Med hjerte for Buskerud* tydeliggjør retningen mot et mål om fullverdig deltagelse og et godt liv for alle innbyggere i fylket. Buskerud fylkeskommunes visjon og verdier sier noe om måten vi skal jobbe sammen på i årene fremover for å løse viktige samfunnsoppdrag. *Vilje til utvikling i felleskap* og verdiene *modig, klok og folkelig* peker oss i riktig retning i arbeidet mot felles nasjonalt mål om flere fagarbeidere.

Tilgangen på læreplasser er vesentlig ikke bare som opplæringsarenaer, men også for å gi ungdom og voksne en unik inngangsport til arbeidsmarkedet. Ved å stille læreplass til disposisjon påtar lærebedriften seg et ansvar for å gi opplæring til lærlingen.

Lærebedriften kan selv velge metode for opplæringen og hvordan de kombinerer dette med verdiskaping i bedriften, helt i tråd med læreplanverket og overordnede mål.

Lærlingene er ansatt i lærebedriftene, og slik er lærebedriftens ansvar større for de som er i lære enn ansvaret bedrifter har ved utplassering av elever og andre former for samarbeid om videregående opplæring.

1.1 Behovet for læreplasser

SSB anslår at Norge vil mangle 90 000 fagarbeidere innen 2035. Opplæringslov med forskrift, gjeldende fra 1. august 2024, gir flere rett til videregående opplæring, og også en tydeligere formulering om rett til læreplass. Behovet for flere folk med fag-

/svennebrev i de ulike fagområdene nasjonalt er også synliggjort i forskningsrapporter og undersøkelser, og rapporten her vil henvise til flere av dem.

Denne rapporten er et verktøy som skal bidra til god utvikling i riktig retning i tråd med behov for flere fagarbeidere og sysselsetningsbehovet i Buskerud de nærmeste årene. Opplæringsloven [§ 8-2 2. ledd](#) gir føring om at fylkeskommunen skal legge avgjørende vekt på den faglige vurderinga fra yrkesopplæringsnemnda. Yrkesopplæringsnemnda skal særlig arbeide for best mulig dimensjonering av den videregående opplæringa og gi fylkeskommunen råd om fastsettelse av tilbud (forskriftens [§ 6-23 3. ledd punkt a](#)).

Læretid og fagbrev gir overgang til arbeid. Utdanningsdirektoratet har tidligere presentert måling av sysselsetningsgrad for fagarbeidere som viser at det er svært høy andel av de som oppnår fagbrev i Buskerud, er i arbeid året etter. [Sysselsetting av fagutdannede – sortert etter utdanningsprogram | udir.no](#)

Samfunnskontrakten følges opp på ulike vis av partene; bransjeorganisasjoner, samarbeidsorgan og det offentlige. Hver dør som åpnes slik at en ny lærling kan fylle en læreplass, er et viktig steg på veien.

1.2 Opplæringsloven med forskrift

Opplæringsloven og forskriften som trådte i kraft 1. august 2024 gir utvidede rettigheter til videregående opplæring, og dermed økte forpliktelser for både kommuner og fylkeskommuner. Retten til videregående opplæring gjelder nå helt frem til eleven har oppnådd enten studiekompetanse eller yrkeskompetanse, slik det er fastsatt i [§ 5-1](#). For voksne er det innført modulstrukturert opplæring i 17 lærefag, og modulstrukturerte læreplaner er på høring i ytterligere 6 lærefag. Buskerud tilbyr per i dag opplæring i bare noen få av disse. Samlet er det aktivitet i mer enn 100 lærefag i Buskerud, med lærebedrifter med ansvar for lærlinger nesten alle.

I tilfeller der fag- eller svenneprøven ikke er bestått, gir opplæringsforskriften [§ 5-2](#) tredje ledd rett til å søke meropplæring. Fylkeskommunen skal da, så langt det er mulig, sørge for at kandidaten får opplæring i samme lærefag.

Disse endringene er en del av fullføringsreformen, som har som mål å øke gjennomføringen i videregående opplæring. Reformen innebærer flere utvidede rettigheter, blant annet mulighet for omvalg, yrkesfaglig rekvalifisering, rådgivning for lærlinger og styrket oppfølgingstjeneste. Dette stiller større krav til fleksibilitet og kvalitet i opplæringen.

I et framtidsperspektiv krever reformen et helhetlig blikk på kvalitet i alle ledd av utdanningssystemet. Dette er også i tråd med det 4. bærekraftsmålet som handler om å

sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning, og fremme livslang læring for alle. Regjeringen viser til at andelen som fullfører yrkesfaglig videregående opplæring har økt de siste årene, men ligger fortsatt under gjennomsnittet i OECD, spesielt blant gutter.

Buskerud fylkeskommune arbeider aktivt for å styrke kvaliteten i opplæringen og tilpasse seg de nye kravene. Målet er å trygge overganger og bidra til at flere ungdom og voksne fullfører og består videregående yrkesfaglig opplæring. Du kan lese mer hvilke ulike samarbeidprosjekter og tilbud om fleksible veier til fullført og bestått yrkesopplæring i kapittel 3.

2 Framskrivninger og framtidig behov

Norge vil ha for få med yrkesfaglig bakgrunn fra videregående opplæring i årene som kommer. Det viser SSBs siste rapport om sysselsetting og arbeidsstyrke fram mot 2040, fra 2020.

[Framskrivninger av arbeidsstyrken og etterspørselen etter arbeidskraft på nasjonalt nivå for ulike utdanningsgrupper fram mot 2040.](#)

Framskrivningene har vært utført annethvert år på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

Framskrivningene har vist at etterspørselen vokser klart sterkere enn arbeidsstyrken for arbeidskraft med videregående fagutdanning rettet inn mot industri, bygg og anlegg og håndverk, helsefagarbeidere og sykepleiere.

Regjeringens oppnevnte kompetansebehovsutvalg har hatt som formål å frembringe den best mulige faglige vurderingen av Norges fremtidige kompetansebehov. Dette skal danne grunnlag for planlegging og strategiske kompetansebeslutninger – for både myndigheter og arbeidslivet, regionalt og nasjonalt. [Kompetansebehovsutvalget](#)

Kompetansebehovsutvalget 2017-2020 kom med 3 NOU-er om framtidig kompetansebehov. Og kompetansebehovsutvalget 2021-2023 har kommet med 2 temarapporter om framtidig kompetansebehov, med fokus på høyere yrkesfaglig utdanning i et arbeidsliv i endring og om utfordringer for grønn omstilling i arbeidslivet.

Kompetansebehovsutvalget viser i sin rapport om grønn omstilling til at omstillingen må skje raskt, bredt og oppleves rettferdig. Utvalget har definert 3 kompetansetyper som kan bidra til å drive frem grønn omstilling:

- Grunnleggende kompetanse for grønn omstilling – herunder sosial og emosjonell kompetanse som gir beredskap for å håndtere endringer og fullført videregående opplæring
- Yrkes- og næringsspesifikk bærekraftskompetanse – som varierer med næring og yrke
- Digital kompetanse – som det er bred enighet om betydningen av for å gjennomføre den grønne omstillingen

Kompetansebehovsutvalget er nå avvikling og erstattet av et [råd for kompetansepolitikk](#).

NAVs bedriftsundersøkelse

NAV gjennomfører årlig en undersøkelse blant bedrifter om deres rekrutteringsplaner og utfordringer. [NAVs bedriftsundersøkelse 2026](#) viser at det er litt flere ledige, men fortsatt lav ledighet, høy sysselsetting og fremdeles mange ledige stillinger. På landsbasis er størst mangel på arbeidskraft (antall personer) innen følgende næringer:

- Helse- og sosiale tjenester
- Industriarbeid
- Bygge- og anleggsvirksomhet

Det er store forskjeller på optimismen i de ulike næringene i Buskerud. Størst andel optimistiske bedrifter finner vi i næringene overnatting- og serveringsvirksomhet, industrien, informasjon og kommunikasjon, samt bygge- og anleggsvirksomhet.

I bedriftsundersøkelsen 2026 melder 18 % av virksomhetene i Buskerud om rekrutteringsproblemer de siste 3 månedene, og de mangler ca 1.700 personer. Næringene med størst mangel på arbeidskraft i Buskerud er

- Helse- og sosiale tjenester
- Kultur, idrett, fritid og annen tjenesteyting
- Overnatting- og serveringsvirksomhet

NAVs bedriftsundersøkelse er gjennomført i februar og mars 2026. Undersøkelsen gir et øyeblikksbilde av virksomhetenes etterspørsel etter arbeidskraft, og gir innsikt i eventuelle utfordringer med å skaffe den riktige kompetansen. Yrker og kategorisering samsvarer ikke nødvendigvis med kompetanser i videregående opplæring, men vil være med på å gi oss et bilde av nært beslektede kompetansebehov.

Undersøkelsen utfordrer også respondentene til å angi hvilken utdanningsbakgrunn bedriftene forventer at kan bidra til å dekke behovet for manglende arbeidskraft. Mangelen på arbeidskraft i Buskerud er størst for ulike utdanninger på videregående nivå (570 personer). Videre er det også mangel på folk der grunnskole eller ingen krav til utdanning er det mest relevante for stillingen. Denne gruppen står i Buskerud for 169 personer av den estimerte mangelen i 2026.

NHOs kompetansebarometer

[NHOs kompetansebarometer](#) er basert på hva NHOs medlemsbedrifter har svart om framtidig kompetansebehov 5 år fram i tid. Undersøkelsen gjennomføres av NIFU, og gjelder hele landet og ulike bransjeforeninger. Kompetansebarometeret for 2025 viser at bedriftenes arbeid med kompetanseheving er svært utbredt, og flere jobber strategisk og systematisk med kompetanseheving. NHOs kompetansebarometer presenterer et klart behov for fagarbeidere, og 6 av 10 NHO-bedrifter oppgir å ha et udekket kompetansebehov. Flest bedrifter melder at de har behov for ansatte med fagbrev eller fagskoleutdanning. Samtidig får ikke NHOs lærebedrifter tak i nok lærlinger.

Mange bedrifter i enkelte av kommunene i Buskerud rekrutterer over fylkesgrensene for å fylle læreplasser, noe som kan være utfordrende da det å flytte ikke alltid er like attraktivt selv om læreplassen finnes. Det er innen håndverksfagene det meldes størst udekket behov, med andre ord i bransjer med mange fagarbeidere.

Buskerud mot 2040

På oppdrag for Buskerud fylkeskommune har Menon Economics analysert fremtidens kompetansebehov i Buskerud og fylkets fire kommuneregioner: Kongsbergsregionen, Drammensregionen, Ringeriksregionen og Hallingdal. I prosjektet har Menon Economics utarbeidet framskrivninger av kompetansetilbudet, samt næringslivets og offentlig sektors kompetansebehov fram mot 2040.

Basert på utviklingen i tilbudet og etterspørselen av kompetanse har Menon estimert det forventede kompetansegapet i kommuneregionene og Buskerud som helhet i 2040.

Rapporten er fulgt opp med politisk sak Retningsvalg for dimensjonering av framtida videregående opplæring i Buskerud fram mot 2040.

3 Fagfornyelsen i Kunnskapsløftet

Fagfornyelsen skal bidra til at fag- og yrkesopplæringen gir arbeidslivet fagarbeidere med oppdatert og relevant kompetanse. Arbeidslivets aktører har vært sentrale i arbeidet med å utvikle dagens læreplaner, og inviteres inn ved videre revisjoner.

De faglige rådene, hvor partene i arbeidslivet er representert, bidrar til utviklingen av både strukturen i videregående opplæring og læreplanene for Vg1, Vg2 og Vg3. Samtidig kan innretningen på tilbudsstrukturen og læreplanene påvirke hvor attraktivt det er for ulike deler av arbeidslivet å ta inn lærlinger.

Kunnskapsdepartementet fastsetter strukturen for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, og fag- og timefordeling i tilbudsstrukturen fastsettes som forskrift hvert år. Tilbudsstrukturen som ble innført gjennom fagfornyelsen, er nå implementert, og de aller siste fagprøver etter tidligere læreplaner gjennomføres i 2026.

Et sentralt trekk ved fag- og timefordelingen på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene er det store omfanget av faget yrkesfaglig fordypning (YFF) på Vg1 og Vg2. Dette gir betydelige muligheter for samarbeid mellom skoler og lærebedrifter for å utvikle helhetlige opplæringsløp. Det skal være handlingsrom for å tilpasse opplæringen til den enkelte elev og den enkelte lærebedrift. Begrensningene for samarbeid finnes etter hvert i stadig mindre grad i lovverket, men ligger i større grad i skolenes og lærebedriftenes mulighet for å tilrettelegge for fleksibiliteten.

Fra 2026 innføres ny budsjettmodell for de videregående skolene. Modellen legger viktige rammer for de videregående skolenes handlingsrom, og bygger i stor grad på den årlige dimensjoneringen av opplæringstilbudet.

Arbeidslivets parter kan ta initiativ til etablering av nye lærefag. Et eksempel er arbeidet med å utvikle et lærefag innen cybersikkerhet, der fagmiljøet i Kongsberg med K-tech som pådriver har tatt initiativ til videre utredning. Faget vil eventuelt utvikles i tilknytning til utdanningsprogrammet Informasjonsteknologi og medieproduksjon.

3.1 Forholdet mellom elever og lærlinger

Overgangen mellom videregående skole og lærebedrift er en kritisk fase for fullføring i fag- og yrkesopplæring. I Samfunnskontrakten for flere læreplasser er det et mål at alle kvalifiserte søkere skal få læreplass. Retten til læreplass for søkere som oppfyller vilkårene er også fastsatt i opplæringslova [§ 5-6](#).

Antallet som søker læreplass, er erfaringsmessig lavere enn antall elever i Vg2. Samtidig er antallet søkere høyere enn antallet som faktisk blir lærlinger. På samme måte som flere elever velger å ikke søke læreplass, er det også søkere som velger andre løsninger selv etter at de har søkt.

At søkere ikke blir lærlinger kan ha flere årsaker. I noen tilfeller skyldes det begrenset tilgang på læreplasser. I andre tilfeller kan søkeren takke nei til aktuelle tilbud på grunn av forhold som geografisk plassering, arbeidsoppgaver eller arbeidsvilkår. Det kan også være forhold ved søkeren selv som påvirker mulighetene for formidling, for eksempel motivasjon, faglige forutsetninger eller sosial kompetanse.

Yrkesfaglig fordypning (YFF) på Vg1 og Vg2 er et viktig virkemiddel for å etablere kontakt mellom elever og aktuelle lærebedrifter som kan gi læreplass. De videregående skolene har verktøyet Læreplassregnskapet i VigoSkole som en støtte i arbeidet med å følge opp overgangen til læreplass og elevenes vei videre i videregående opplæring. [Retningslinjer Yrkesfaglig fordypning \(YFF\) i Buskerud fylkeskommune gjelder inntil videre](#)

Lærebedriften har det endelige ansvaret for valg av lærling. Bedrifter kan velge å ta inn eller avvise søkere, eller beslutte å ikke inngå lærekontrakt som følge av forhold i bedriften. Lærebedriftene kan også prioritere mellom ulike søkergrupper ut fra egne behov og vurderinger.

Det ligger en naturlig spenning mellom arbeidslivets og søkeres interesser.

Arbeidsgiverne ønsker ofte et større tilfang av aktuelle søkere enn antall læreplasser, mens søkerne ønsker et større tilbud av læreplasser enn antall søkere.

Samfunnskontraktens mål om læreplass til alle kvalifiserte søkere bidrar til å balansere disse hensynene.

Til tross for omfattende innsats fra de videregående skolene, fag- og yrkesopplæringsseksjonen og oppfølgingstjenesten, vil enkelte søkere ha behov for ekstra støtte i overgangen til læreplass. Buskerud fylkeskommune samarbeider derfor med NAV om tiltaket [Aktiv på vei mot læreplass](#), som gir målrettet oppfølging til ungdom med behov for ekstra bistand. Buskerud fylkeskommune var det første fylket som prøvde ut tiltaket i 2013. Erfaringene viser at en høy andel av deltakerne går videre til læreplass eller annen positiv aktivitet.

3.2 Fleksibilitet i opplæringsløpene

Det tilstrebes å få til et tettere samarbeid mellom skole og lærebedrift. Ved å benytte handlingsrommet opplæringsloven gir, kan man prioritere å bruke henholdsvis opplæringsarenaene skole og lærebedrift når de er best egnet, for økt læringsutbytte. Skolenes samarbeid med arbeidslivet har økt i omfang, spesielt ved at det i stor grad er ønskelig å benytte arbeidslivet som opplæringsarena i faget yrkesfaglig fordypning.

Fag- og yrkesopplæringsseksjonen har formidlingsmøter med skolene, med blant annet erfaringsdeling i bruk av Læreplassregnskapet - verktøyet for å registrere og følge opp skolene samarbeid med bedrifter i faget yrkesfaglig fordypning.

Mer omfattende samarbeid om alternative opplæringsarenaer finnes blant annet gjennom skolenes samarbeid med UngInvest AiB, Vikersundprosjektet – Framtidens skole og samarbeidet i Kongsberg om Kongsberg kompetanssesenter for yrkesfag (KKY).

Full opplæring i bedrift

Opplæringsloven åpner for alternative organiseringer av læreforholdet der lærebedriften tar et større ansvar for opplæringen enn det ordinær tilbudsstruktur legger opp til. Slike kontrakter omtales ofte som full opplæring i bedrift.

I Buskerud inngås det årlig inngås det 150-200 lærekontrakter med denne organiseringen. Ordningen benyttes innen mange lærefag, men særlig innen utdanningsprogrammene bygg- og anleggsteknikk og teknologi- og industrifag. I oversiktene over lærekontrakter i [PowerBI](#) inngår lærekontrakter der bedrifter tar mer ansvar, i totalt volum av kontrakter for det enkelte lærefag.

For lærlinger som ikke tidligere har gjennomført nødvendige fellesfag, organiseres dette ved videregående skoler. Tilbudet gis ved Åssiden, Ål, Hønefoss og Kongsberg videregående skoler, og kan i enkelte tilfeller gjennomføres som nettbasert opplæring. Fellesfag på Vg2 tilbys årlig, mens tilbud på Vg1-nivå opprettes ved behov.

Ekstra språkopplæring

For enkelte lærlinger kan språklige utfordringer påvirke muligheten for å gjennomføre læretiden. Drammen kommune har pågående to 4- årige prosjekt for språkopplæring for lærlinger i helsearbeiderfaget og i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Her er læretiden styrket med ressurs for norskopplæring i samarbeid med fylkeskommunen som del av opplæringen.

Praksisbrev

Praksisbrev er et toårig opplæringsløp der opplæringskontrakt i bedrift kombineres med opplæring i norsk, samfunnslære og matematikk på skole. Det skal utvikles lokale læreplaner for tilbud i aktuelle lærefag. Omfanget av læreplanen skal utgjøre om lag halvparten av omfanget for et fullverdig fag- eller svennebrev. Opplæringsløpet avsluttes med en praksisbrevprøve.

Yrkesopplæringsnemnda i tidligere Buskerud, fulgte forsøkene med praksisbrev tett og vurderte ordningen opp mot andre fleksible opplæringsløp, herunder lærekandidatløp og full opplæring i bedrift.

Det er siden høsten 2025 vært arbeidet med å etablere et søkbart tilbud om praksisbrev knyttet til ett eller to lærefag. I 2026 var praksisbrev i salgsfaget søkbart ved Eiker videregående skole, men alternative løsninger ble funnet for søkerne for før den konkrete læreplan ble ferdigstilt.

Planlagt sluttkompetanse på lavere nivå i videregående opplæring

Den nye opplæringsloven erstatter begrepet grunnkompetanse med planlagt sluttkompetanse på lavere nivå. Alle har rett til opplæring fram til yrkeskompetanse eller studiekompetanse, men det er fortsatt regulert at det kan inngås opplæringskontrakter som avsluttes med en kompetanseprøve etter en tilpasset læreplan – en tilrettelagt lærekandidatplan.

Erfaring viser at enkelte ungdommer ikke vil kunne oppnå full yrkes- eller studiekompetanse. For disse kan en planlagt sluttkompetanse på lavere nivå være en hensiktsmessig vei til mestring, kompetanse og deltakelse i arbeidslivet.

I Buskerud avslutter årlig om lag 60 til 70 ungdommer sin videregående opplæring som lærekandidat med opplæringskontrakt i en lærebedrift.

NAVs bedriftsundersøkelse viser samtidig at deler av arbeidsmarkedet har behov for arbeidskraft uten krav til videregående opplæring. Av den estimerte mangelen på 1.700 personer i Buskerud, er det estimert 10% med aktuell utdanningsbakgrunn grunnskole eller ingen krav til utdanning. Flere lærebedrifter bidrar gjennom lærekandidatordningen med til å utvikle meningsfulle og realistiske opplæringsløp for ungdom med ulike forutsetninger.

3.3 Opplæringstilbud til de som ikke får læreplass

Selv om behovet for fagarbeidere stort, får ikke alle søkere læreplass. Opplæringsloven [§ 5-6](#) stadfester en rett til fullføring av opplæring på trinn 3 som bygger på det programområdet som er gjennomført på videregående trinn 2. Fylkeskommunen er forpliktet til å gi alle søkere med rett, tilbud om opplæring.

Dette tilbudet omtales nå som opplæringstilbud for søkere som ikke får læreplass og erstatter tidligere betegnelser som Vg3 fagopplæring i skole og alternativt Vg3.

For å tilbudet må søkeren ha søkt læreplass innen fastsatt frister og ha medvirket aktivt i formidlingsprosessen i tråd med lokal forskrift. Fristen for å svare på tilbud om videregående trinn 3 fagopplæring i skole er 1. september.

Buskerud fylkeskommune har primært organisert tilbud om Vg3 fagopplæring i skole på sentrale skoler som har programområdet på Vg2 som lærefaget bygger på. Noen lærefag viser seg å være mer gjennomførbare i et 12 måneders løp enn andre ([Aspøy og Nyen: 2015](#)). Det er også uttalt eksplisitt fra enkelte bransjer at Vg3 fagopplæring i skole ikke er ønsket.

Elever i ordningen har elevstatus og følger en kombinasjon av skolebasert opplæring og praksis i bedrift der det er mulig. Opplæringen avsluttes med ordinær fag- eller svenneprøve, med samme krav som for lærlinger.

Det tilbys ikke Vg3 fagopplæring i skole i bransjer hvor det er god tilgang på læreplasser. Hvis søker har fått et tilbud om læreplass, har man ikke rett til flere tilbud om videregående opplæring i perioden.

Kjennetegn ved søkere som takker ja til tilbudet

Søkere som starter i opplæringstilbud for de som ikke får læreplass kjennetegnes ofte ved ett eller flere av følgende forhold:

- manglende tilbud om skole- eller læreplass
- sosiale utfordringer
- høyt fravær eller utfordringer knyttet til orden og atferd
- begrensede norskerdigheter
- ubalanse mellom antall søkere og tilgjengelige læreplasser

Fylkeskommunen skal samtidig fortsette arbeidet med å formidle disse søkerne til læreplass også etter at de har startet opplæringen. Hovedansvaret for dette arbeidet ligger hos den videregående skolen.

3.4 Ungdom og voksne

Ungdomstid kan i mange sammenhenger vare lenge. Ungdom er voksne nok til å søke videregående opplæring selv fra de er 15 år. Og opplæringsloven gir rettigheter til voksne fra de er 25 år. Ungdom kan velge å følge opplæring organisert for voksne fra de er 19 år.

Etableringen av modulstrukturert opplæring for voksne (MFY) i 17 (snart 23) lærefag, kan medføre at det blir et klarere skille på fag- og yrkesopplæring for ungdom og voksne.

Rammeverket for fag- og yrkesopplæring har til nå vært relativt likt for ungdom og voksne. Lærebedriftene har fått høyest tilskudd for lærlinger med ungdomsrett (basis I) og litt lavere for alle andre (basis II), men ellers har rettigheter og plikter vært likt. I august 2026, to år etter innføring av ny opplæringslov publiserte Udir [retningslinjer for tilskudd til lærebedrifter](#). At det er forutsigbarhet i tilskuddsnivået til lærebedrifter som tar inn lærlinger er vesentlig for at læreplasser skal være tilgjengelig hos lærebedriftene.

Av løpende lærekontrakter er 15% med lærlinger som er 25 år eller eldre ved start av læreforholdet og ytterligere 30 % er mellom 20 og 24 år. Omtrent halvparten av lærlingene over 20 år følger hovedmodellen, mens de øvrige benytter ulike former for fleksible opplæringsløp.

Fagbrev på jobb

Ordningen fagbrev på jobb ble innført fra 2018 for å gjøre fagbrev mer tilgjengelig for personer som allerede er i arbeid.

Ordningen bygger på at arbeidstakeren har et ordinært arbeidsforhold som grunnlag for opplæringen. Fagbrev-på-jobb-kandidater har ikke krav om å dokumentere bestått i fellesfagene. Det forventes at ordningen i første omgang treffer flere av de som tidligere samlet opp timer til fagbrev gjennom praksiskandidat-ordningen.

I Buskerud var antallet nye fagbrev-jobb-kontrakter på topp i 2024, fordelt på over 25 lærefag med flest i helsearbeiderfaget, elektrikerfaget og byggfagene. I 2025 ble det inngått 49 fagbrev- på jobb-kontrakter fordelt på 21 lærefag. En tydelig nedgang i fagbrev-på-jobb-kontrakter i helsearbeiderfaget sees i sammenheng med etableringen av opplæring organisert med modulstrukturerte læreplaner. I Fagbrev-på-jobb-kontrakter inngår i visningen av inngåtte kontrakter i [PowerBI](#).

Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring for voksne (MFY)

MFY bygger på egne læreplaner og en egen vurderingsordning. Opplæringen skal ta utgangspunkt i den enkeltes realkompetanse, og sluttkompetanse er den samme som i ordinære opplæringsløp. ([Udir](#)).

Det må dokumenteres kompetanse i norsk og samfunnskunnskap. Det er ingen bestemt rekkefølge modulene må tas i, og flere moduler kan tas samtidig. Lærekontrakter i modulstrukturert opplæring er først etablert fra 2025 og foreløpig er det inngått 21 lærekontrakter med opplæring i bedrift, hvorav flest i helsearbeiderfaget. Det er også 176 som følger modulstrukturert opplæring for voksne i skole, fordelt på 7 ulike lærefag.

Satsingen **Menn i helse** er en egen rekrutteringssatsing i samarbeid med NAV. Tiltak gir et fellesskap og et tilpasset løp der det veksles mellom opplæringsarena skole og virksomheter. Andelen som fullfører med godt resultat, er svært høy. Opplæring baserer seg på modulstrukturerte læreplaner for nye kull etter 2025.

3.5 Yrkeskompetanse og studiekompetanse

Den nye opplæringsloven gir ungdom rett til både yrkeskompetanse og studiekompetanse. For voksne er det også innført rett til yrkesfaglig rekvalifisering.

Dette innebærer at personer som oppnår fag- eller svennebrev, også kan ha rett til videre opplæring fram mot studiekompetanse.

Samarbeidsorgan og lærebedrifter har tidligere spilt inn at deres erfaring med lærlinger viser at det bør være flere ulike tilbud for påbygging til generell studiekompetanse, både:

- ett ordinært skoleår etter oppnådd fagbrev
- undervisning på kveldstid over to år
- fleksible og nettstøttede opplæringstilbud

Buskerud fylkeskommune tilbyr påbygging til generell studiekompetanse etter yrkeskompetanse ved sju videregående skoler; Ål, Numedal, Kongsberg, Hønefoss, Buskerud, Åssiden og Lier. Ved Åssiden videregående skole er tilbudet organisert på kveldstid. Det er ikke søkbart tilbud som kun er nettbasert, men det organiseres også tilbud via voksenopplæring ved Gol, Hønefoss, Kongsberg og Åssiden vgs.

Yrkes- og studiekompetanse (YSK)

YSK-løp kombinerer fagbrev og studiekompetanse. YSK-løp utfordrer fagfornyelsens struktur ved å pakke fem år på fire, og fordrer derfor lokale forskrifter.

Det ble vedtatt nye lokale forskrifter i Buskerud for opplæringsløpene på Lier vgs og Hønefoss vgs i januar 2025. Ordinær tilbudstruktur [Udir 1-2026](#) har fått endringer ved at det er et felles Vg2 salg, service og reiseliv, slik at forskrift må oppdateres.

Gjennom opplæringsløpene med yrkes- og studiekompetanse (YSK) bygges det erfaring med å organisere opplæring for både fagbrev og studiekompetanse samtidig, men også erfaring med å gjennomføre opplæringen i en annen rekkefølge enn hovedmodellen for faget. Disse opplæringsløpene organiseres med veksling over tid mellom opplæringsarenaene, noe som gir behov for utstrakt og tett samarbeid mellom skole og lærested, og som dermed kan bidra til å øke kvaliteten på begge opplæringsarenaene.

Ungdommene i YSK-løpene har lærekontrakt med prosentvis økning, som strekker seg over alle 4 årene, samtidig som de er elever. Det ble gjennomført ekstern vurdering av YSK i Buskerud, og YSK er evaluert i Viken. En grunnleggende forutsetning for tilbudet er at nødvendige samarbeidsavtaler om læreplasser er på plass innen 1. april før oppstart av nytt kull.

3.6 [Power BI](#) og forklaring til tabeller

For å gi en god oversikt over data med tallgrunnlag for de siste 4 år er dette lagt inn i [Power BI Sammen om fagopplæring i Buskerud](#)

Tekst og sammendrag om utdanningsprogrammene er i gjengitt i kapittel 4 til 13 i denne rapporten, men finnes også som tekst i [PowerBI](#).

I [PowerBI](#) finnes tekst og talloversikt over følgende:

Antall nye kontrakter:

Her er oppgitt nye lærekontrakter som ble godkjent i det aktuelle kalenderåret. Opplæringskontrakter, elever i Vg3 fagopplæring i skole og voksne i modulstrukturert opplæring i skole er ikke med. Alle lærekontrakter med mål om fag- eller svennebrev er med i antallet, uansett hjemmel for lærekontrakten. Fagbrev-på-jobb-kandidater inngår i antall lærekontrakter. Det samme gjør kandidater med lærekontrakt i bedrift for modulstrukturert fagopplæring for voksne.

Antall intensjonsavtaler:

Antall intensjonsavtaler ligger til grunn for den årlige formidling av søkere til læreplass. Alle godkjente lærebedrifter får tillagt en intensjonsavtale med verdi 1 for å kunne vurdere årets søkere til læreplass i hvert lærefag de har godkjenning i.

Samarbeidsorgan og større lærebedrifter har verdier på intensjonsavtaler i forhold til hvor mange læreplasser de har tilgjengelig. Verdiene er videreført fra 2025 og samarbeidsorgan og bedrifter ble bedt om å justere til årets forventede tilgang på læreplasser innen 1. mars 2026.

Justeringene ble gjort i vårt hovedverktøy for samhandling med samarbeidsorgan og lærebedrifter – VigoBedrift.

Nye fagarbeidere:

Her er oppgitt antall beståtte fag- eller svenneprøver med prøvedato i det aktuelle kalenderåret. Tallet tilsvarer antall nye fagarbeidere. I tallet inngår både elever, lærlinger, fagbrev-på-jobb-kandidater og praksiskandidater som har bestått fagprøven. Beståtte kompetanseprøver for lærekandidater er ikke med i antallet.

Antall samarbeidsorgan:

Antall samarbeidsorgan (tidligere opplæringskontor) som har godkjenning og samarbeidende lærebedrifter i det aktuelle lærefaget.

Antall selvstendige lærebedrifter:

Antall godkjente lærebedrifter som er godkjent i det aktuelle lærefaget, og altså ikke er tilknyttet et samarbeidsorgan.

Antall lærebedrifter tilknyttet samarbeidsorgan:

Antall godkjente lærebedrifter som har sin godkjenning tilknyttet et samarbeidsorgan i det aktuelle lærefaget.

4 Bygg- og anleggsteknikk

Tabell 1: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Bygg- og anleggsteknikk

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
18,8	283	224	265	265

Tabell 2: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Bygg- og anleggsteknikk

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
313	341	307	364	361	398	347

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 6 skoler - Ål, Hønefoss, Buskerud, Åssiden, Kongsberg og Numedal. Alle disse skolene har vg1 bygg- og anleggsteknikk og vg2 tømrer. Kongsberg, Ål og Numedal tilbyr vg2 tømrer og Vg2 anleggsteknikk, mens de andre skolene tilbyr Vg2 tømrer og ett eller flere andre programområder på Vg2.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse viser at bygge- og anleggsnæringen er den næringen i Buskerud som har størst mangel på arbeidskraft, med en anslått mangel på 467 i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte over hele fylket, og derfor behov for at utdanningsprogrammet er tilgjengelig i alle deler av fylket.

4.1 Vg2 Anleggsgartner

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om Vg2 anleggsgartner i Buskerud, på Buskerud vgs. Det nærmeste tilbudet over fylkesgrensene er ved privatskolen Gjennestad vgs i Vestfold. Programområdet tilhører utdanningsprogram bygg- og anleggsteknikk, men kan rekruttere både fra Vg1 naturbruk og Vg1 bygg- og anleggsteknikk. Hovedvekten av elevene rekrutteres fra Vg1 naturbruk.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på gartnere, hjelpearbeidere i gartneri eller nyttevekstproduksjon på landsbasis. Det er estimert mangel på 50 hjelpearbeidere i anlegg og 200 anleggsmaskinførere på landsbasis. Senter for opplæring i anleggsgartnerfaget tar hvert år inn flere lærlinger enn det er søkere fra Vg2 anleggsgartner i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er tilgang på læreplasser og behov for faglærte, i et volum som kan overstige en klasse.

4.2 Vg2 Anleggsteknikk

Skoletilbud

I tillegg til tilbudene i Buskerud, kan Buskerud-ungdom søke seg til tilbud ved 6 landslinjer andre steder i landet.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 200 anleggsmaskinførere, 50 hjelpearbeidere i bergverk og 50 hjelpearbeidere i anlegg på landbasis. Men ingen mangel på kran- og heisførere på landsbasis. OKAB-BVT - Opplæringskontoret for bygg og anleggsfagene i Buskerud, Vestfold og Telemark, som er den klart største aktøren med fleste lærlinger innen lærefagene. OKAB-BVT tar inn flere lærlinger enn det er oppgitt som intensjonsavtaler, men de har ikke ønsket å estimere et bedre antall på deres behov for fagarbeidere eller tilgang på læreplasser.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er stort behov for faglærte og god tilgang på lære plasser, men trolig er volumet på skoletilbudet i største laget.

4.3 Vg2 Betong og mur

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved to skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 200 betongarbeidere, 100 murere og 50 operatører innen produksjon av betong mv. på landsbasis. Det er estimert mangel på 25 betongarbeidere i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er tilgang på lære plasser og behov for faglærte, i et volum som kan overstige en klasse. Det er tilgang på lære plasser for voksne i betongfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

4.4 Vg2 Klima, energi og miljøteknikk

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om Vg2 klima, energi og miljøteknikk i Buskerud, på Åssiden vgs. De nærmeste tilbudene over fylkesgrensene er ved Færder vgs i Vestfold og Kuben vgs i Oslo.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 200 isolatører, 100 taktekkere og 50 kobber- og blikkenslagere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er tilgang på læreplasser og behov for faglærte.

4.5 Vg2 Overflateteknikk

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke lenger i Buskerud. Nærmeste tilbud er ved Stovner vgs i Oslo.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 malere og byggtapetserere og 50 gulv- og flisleggere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er tilgang på læreplasser og behov for faglærte. Det er tilgang på læreplasser for voksne i maler og byggtapetsererfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

4.6 Vg2 Rørlegger

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved to skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 75 rørleggere og VVS-montører i Buskerud. På landsbasis er det estimert mangel på 600 rørleggere og VVS-montører. De aller fleste lærebedrifter er medlem i et samarbeidsorgan, hvor OBViken er den klart største aktøren.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på læreplasser. Det er tilgang på læreplasser for voksne i rørleggerfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

4.7 Vg2 Treteknikk

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 treteknikk i Buskerud, på Åssiden vgs. Det nærmeste tilbudet over fylkesgrensene er ved Thor Heyerdahl vgs i Vestfold.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 150 tømrere og snekker i Buskerud. Det er estimert mangel på 1150 tømrere og snekkere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er tilgang på læreplasser og behov for faglærte, i et volum som kan overstige en klasse. Det er tilgang på læreplasser for voksne i snekkerfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

4.8 Vg2 Tømrer

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved seks skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 150 tømrere og snekkere i Buskerud. Det er estimert mangel på 1150 tømrere og snekkere på landsbasis. Antall intensjonsavtaler ligger på nivå med antallet som ble lærlinger i fjor.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på lære plasser, omtrent på nivå med volum på skoletilbud.

4.9 Vg2 Bygg- og anleggsteknikk særløp

Skoletilbud

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 450 renholdere i bedrifter, 50 reholdere i private hjem og 50 renholdsledere på landsbasis. Det er ikke estimert mangel på glassarbeidere, steinhoggere mv, vaktmestere, brannkonstabler eller feiere, fasaderenholdere mv på landsbasis, men det er estimert mangel på 400 andre bygningsarbeidere og 950 andre håndverkere. Det er fast opplæringsaktivitet i flere lærefag med særløp.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Selv om det er behov for faglærte og en viss tilgang på lære plasser i særløpsfagene, bør volum på Vg1 tilsvare volum for skoletilbudet på Vg2. Det er tilgang på lære plasser i renholdsoperatørfaget for voksne om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget. Det er også tilgang lære plasser i byggdrifterfaget for voksne, om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers er på nivå med kompetanse for Vg1 bygg- og anleggsteknikk.

5 Elektro og datateknologi

Tabell 3: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Elektro og datateknologi

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
19,5	295	422	279	279

Tabell 4: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Elektro og datateknologi

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
266	198	231	301	200	196	224

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 7 videregående skoler i Buskerud, samt en privatskole. Alle disse skolene har også Vg2 elenergi og ekom. Tilbudet om kombinasjon av vg2 datateknologi og elektronikk med miljøteknologi ved Lier vgs er slik organisert at elever kanaliseres til tilbudet fra Vg1. Det er flytting av fag på nivå så de ikke enkelt kan bytte til andre programområder eller skoler.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at det innen utdanningsprogrammet er størst etterspørsel etter elektrikere.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte over hele fylket, og derfor behov for at utdanningsprogrammet er tilgjengelig i alle deler av fylket.

5.1 Vg2 Automatisering

Skoletilbud

Skoletilbudet både for vg2 automatisering og Vg3 automatiseringsfaget gis ved to skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 200 automatikere og 50 verktøymakere, låsesmeder mv på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på læreplasser. Det er viktig å videreføre tilbudet om Vg3 automatiseringsfaget.

5.2 Vg2 Datateknologi og elektronikk

Skoletilbud

Kongsberg vgs er den eneste skolen i Buskerud som tilbyr ordinært Vg2 datateknologi og elektronikk. Det er ikke lenger tilbud om Vg3 dataelektroniker i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 100 serviceelektronikere, 50 tele- og IKT-installatører og 100 montører av elektriske og elektroniske produkter på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på læreplasser, men ikke tilstrekkelig med læreplasser om alle elever søker læreplass.

5.3 Vg2 Dronefag

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om Vg2 dronefag i Buskerud, ved Hønefoss vgs. De nærmeste tilbudene over fylkesgrensene er ved Glemmen vgs i Østfold og Elverum vgs i Innlandet.

Fagopplæring

Det er godkjent flere nye lærebedrifter i faget, men fortsatt er ikke lærefaget tydelig forankret blant potensielle lærebedrifter. Lærefaget er nyetablert og vi får nå erfaring med om læreplanen har truffet et fagarbeidernivå som lar seg etablere i de ulike næringene som utvikler seg med bruk av droner og droneoperatører. Faget er sterkt knyttet til regelverket for sertifikater.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er begrenset behov for faglærte og begrenset, men svak bedring i tilgang på læreplasser.

5.4 Vg2 Elenergi og ekom

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved 7 videregående skoler i Buskerud, samt en privatskole.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 elektrikere i Buskerud. På landsbasis er det estimert mangel på 1100 elektrikere og 350 energimontører. Det er mange lærebedrifter med aktiv opplærings- og rekrutteringsstrategi.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er stort behov for faglærte og god tilgang på læreplasser, men enda større tilgang på søkere, så volum på Vg2 elenergi og ekom bør ikke økes.

5.5 Vg2 Flyfag

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Tilbudet finnes på 5 landslinjer. Skedsmo vgs, Bodø vgs, Bardufoss vgs, Sola vgs og Fosen vgs.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på mekanikere innen flytekniske fag. Det er begrenset opplæringsaktivitet i lærefagene i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som gjør det aktuelt å vurdere skoletilbud.

5.6 Vg2 Kulde-, varmepumpe-, vent.tekn

Skoletilbud

Det er ikke lenger tilbud om Vg2 kulde-, varmepumpe- og ventilasjonsteknikk i Buskerud. Det nærmeste tilbudet over fylkesgrensene er ved Kuben vgs i Oslo.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 kuldemontører mv på landsbasis. Det er lærebedrifter med fast opplæringsaktivitet.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men det er ikke tilgang på læreplasser som overstiger en klasse.

6 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Tabell 5: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
6,0	110	74	75	75

Tabell 6: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
34	27	33	42	16	20	16

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 2 videregående skoler i Buskerud - Hønefoss og Åssiden vgs. Utdanningsprogrammet leder til maskør- og parykkmakerfaget som er på listen over små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at det innen utdanningsprogrammet er størst etterspørsel etter frisører.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke opplæringsaktivitet i særløpet maskør- og parykkmakerfaget i Buskerud.

6.1 Vg2 Blomsterdekoratør

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke lenger i Buskerud. Nærmeste tilbud er i Oslo og ved Horten vgs i Vestfold.

Fagopplæring

Arbeidskraftsbehovet gir ikke utslag for Buskerud i NAVs bedriftsundersøkelse 2026. Flere lærebedrifter, og de fleste samlet i BLOK - blomsterdekoratørenes opplæringskontor.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, og noe tilgang på læreplasser, men ikke tilstrekkelig til at det tilsvarer en klasse.

6.2 Vg2 Frisør

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om Vg2 frisør i Buskerud, på Åssiden vgs. De nærmeste tilbudene over fylkesgrensene er ved Rud vgs i Akershus og Horten vgs i Vestfold.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 100 frisører på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, og tilgang på læreplasser. Det er tilgang på læreplasser for voksne i frisørfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

6.3 Vg2 Interiør og eksponeringsdesign

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved to skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på interiørdesignere og dekoratører på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte i frisørfaget, men ellers er ikke kompetanse fra utdanningsprogrammet etterspurt i et volum som gir utslag i NAVs bedriftsundersøkelse.

6.4 Vg2 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign særløp

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke aktivitet i særløpsfaget i Buskerud, så volum på Vg1 bør være tilsvarende som volum på Vg2.

7 Helse- og oppvekstfag

Tabell 7: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Helse- og oppvekstfag

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
25,2	450	525	408	408

Tabell 8: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Helse- og oppvekstfag

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
195	276	225	284	385	379	366

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 8 videregående skoler i Buskerud, samt to privatskoler. Hønefoss og Lier vgs tilbyr også YSK - yrkes og studiekompetanse. Alle skolene som tilbyr utdanningsprogrammet har også Vg2 helsearbeiderfag.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at helse og sosialtjenesten er næringen i Buskerud med nest høyest anslått mangel på arbeidskraft, med estimert mangel på 365 personer.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte over hele fylket, og derfor behov for at utdanningsprogrammet er tilgjengelig i alle deler av fylket.

7.1 Vg2 Aktivitør

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke lenger i Buskerud. Nærmeste tilbud er ved Kuben vgs i Oslo.

Fagopplæring

Arbeidskraftsbehovet gir ikke utslag for Buskerud i NAVs bedriftsundersøkelse 2026.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men det er begrenset tilgang på læreplasser.

7.2 Vg2 Ambulansefag

Skoletilbud

Buskerud har ikke tilbud om ordinært Vg2 ambulansefag, men tilbyr Vg2 ambulansefag kombinert med fag for studiekompetanse. Dette tilbys både ved Lier vgs og Ål vgs.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 ambulansepersonell på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, og tilgang på læreplasser i et omfang som forsvaret tilbudet.

7.3 Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag

Skoletilbud

Skoletilbudet gis i dag ved 7 videregående skoler, samt 1 privatskole.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 400 barnehage- og skolefritidsassistenter mv og 50 skoleassistenter på landsbasis. Alle kommuner er store lærebedrifter med mange læreplasser, i tillegg til private barnehager. Lier kommune gjorde i 2026 vedtak om å ikke ta inn nye lærlinger.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på læreplasser, men ikke på nivå med at alle elever fra Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag kan komme ut i lære. Det er tilgang på læreplasser for voksne i barne- og ungdomsarbeiderfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

7.4 Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Nærmeste tilbud er ved Rosenvilde vgs i Akershus.

Fagopplæring

Arbeidskraftsbehovet gir ikke utslag for Buskerud i NAVs bedriftsundersøkelse 2026.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og en liten tilgang på læreplasser, men ikke i et omfang som forsvarer å etablere skoletilbud.

7.5 Vg2 Helsearbeiderfag

Skoletilbud

Skoletilbudet gis i dag ved 8 videregående skoler, samt to privatskoler.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 200 helsefagarbeider og 25 andre pleiemedarbeidere i Buskerud. Det er estimert mangel på 3650 helsefagarbeidere, 1350 i andre helseyrker, 350 andre pleiemedarbeidere og 250 andre personlige tjenesteytere på landsbasis. Det er ingen estimert mangel på hjemmehjelpere. Alle kommuner, helseforetak og mange private helseinstitusjoner er lærebedrifter. Lier kommune gjorde i 2026 vedtak om å kun ta inn lærlinger i helsearbeiderfaget knyttet til YSK-løpet. YSK-lærlingene har sin læretid fordelt over 4 år.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på læreplasser i et omfang som gir behov for skoletilbud i hele fylket. Det er tilgang på læreplasser for voksne i helsearbeiderfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

7.6 Vg2 Helseservicefag

Skoletilbud

Det er i dag kun tilbud om vg2 helseservicefag i Buskerud, ved Åssiden vgs. Nærmeste tilbudet over fylkesgrense er ved Sandvika vgs i Akershus.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 helsesekretærer, men ingen mangel på reseptarer, tannpleiere eller protese- og tannteknikere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for både apotekteknikk og tannhelsesekretær.

7.7 Vg2 Hudpleie

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 hudpleie og Vg3 hudterapi i Buskerud, ved Åssiden vgs. Nærmeste tilbud over fylkesgrense er ved Rud vgs i Akershus.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på kosmetologer mv på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for kompetansen.

8 Håndverk, design og produktutvikling

Tabell 9: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Håndverk, design og produktutvikling

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
1,0	15	28	13	13

Tabell 10: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Håndverk, design og produktutvikling

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
2	2	4	6	3	1	1

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om utdanningsprogrammet i Buskerud, ved Kongsberg vgs. Utdanningsprogrammet leder til 37 av lærefagene som dekkes av tilskudd for små og verneverdige lærefag. 13 av disse lærefagene er særlop, med opplæringsordning 3 år i lære etter Vg1. 24 små og verneverdige lærefag fordeler seg fra 7 av programområdene i utdanningsprogrammet.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på arbeidskraft innen tekstil og lærevareindustri på landsbasis. Norsk håndverksinstitutt har gjennom Sekretariatet for små og verneverdige fag et spesielt ansvar for å fremme de verneverdige tradisjonshåndverksfagene. De har i august 2026 søkt fylkeskommunen om tilskudd for å markedsføre utdanningsprogrammet for å rekruttere flere søkere.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er begrenset behov for faglærte, og derfor tilstrekkelig at utdanningsprogrammet finnes ett sted i fylket.

8.1 Vg2 Båtbygger

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Skoletilbud finnes kun ved den private Plus-skolen i Østfold. Programområdet leder til trebåtbyggerfaget som er på listen for små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

Begrenset antall lærebedrifter i lærefagene.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som forsvarer å etablere skoletilbud.

8.2 Vg2 Duodji

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Skoletilbud finnes som landslinje i Finnmark, samt tilbys på to skoler i Trøndelag. Programområdet leder til 5 lærefag som alle er på listen for små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

Det er ingen godkjente lærebedrifter i Buskerud, og det er ikke meldt noe kjent etterspørsel for fagkompetansen.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som forsvarer å etablere skoletilbud.

8.3 Vg2 Gull- og sølvsmedhåndverk

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Skoletilbud finnes som landslinje i Agder, og ved den privat Plus-Skolen i Østfold. Programområdet leder til sølvsmedfaget og filigransølvsmedafaget som er på listen for små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på gull- og sølvsmeder, gravører mv. på landsbasis. Ingen lærebedrift er godkjent etter fagfornyelsens læreplaner.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som forsvarer å etablere skoletilbud.

8.4 Vg2 Smed

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Skoletilbud finnes som landslinje ved Odda vgs i Vestland og ved den private Hjerleid handverksskole AS i Innlandet. Smedfaget er på listen for små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på smeder på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som forsvarer å etablere skoletilbud.

8.5 Vg2 Søm og tekstilhåndverk

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om Vg2 søm og tekstilhåndverk i Buskerud, ved Kongsberg vgs. Det nærmeste tilbudet over fylkesgrensene er ved Rud vgs i Akershus. Programområdet leder til 10 av lærefagene som dekkes av tilskudd for små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på skomakere, vevere og strikkere mv eller skreddere, buntmakere mv på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er begrenset behov for faglærte på landsbasis og lav tilgang på lære plasser.

8.6 Vg2 Trearbeid

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Nærmeste tilbud er ved Skedsmo vgs i Akershus. Programområdet leder til 4 lærefag som er på listen for små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 100 møbelsnekkere på landsbasis, men ingen mangel på musikkinstrumentmakere og -stemmere.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på lære plasser som forsvarer å etablere skoletilbud.

8.7 Vg2 Urmaker

Skoletilbud

Buskerud har det eneste tilbudet om Vg2 urmaker i landet. Tilbudet er landslinje. Det er få elever, og de fleste fra andre fylker enn Buskerud. Søkertallene er kunstig høye fordi alle søkere fra andre fylker telles uavhengig av hvor vg2 urmaker er prioritert på deres søknad. Urmakerfaget er på listen over små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

Arbeidskraftsbehovet for urmakere gir ikke utslag i NAVs bedriftsundersøkelse 2026, og det er heller ikke estimert mangel på presisjonsinstrumentmakere og -reparatører på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er begrenset behov for faglærte på landsbasis og lav tilgang på læreplasser.

8.8 Vg2 Håndverk, design og produktutvikling særløp

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på glasshåndverkere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som forsvarer at volum på Vg1 skal være vesentlig større enn tilbudet på Vg2.

9 Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Tabell 11: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
5,0	75	101	74	74

Tabell 12: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
36	37	53	59	22	37	39

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 3 videregående skoler i Buskerud - Hønefoss, Kongsberg og Åssiden vgs, samt to private skoler.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 100 nettverks- og systemteknikere, IKT og 50 driftsteknikere IKT på landsbasis. NHOs kompetansebarometer viser at bedrifter har behov for IKT-kompetanse innenfor flere områder. Kunstig intelligens, digital sikkerhet, og kommunikasjon og samarbeid på digitale plattformer er det bedrifter etterspør digital kompetanse i størst grad til. Kompetanse er også bedriftenes største utfordringen for å ta kunstig intelligens i bruk.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, og en del elever går til påbygg. Det ser ut til at dagens skoletilbud er tilstrekkelig volum for arbeidslivet behov.

9.1 Vg2 Informasjonsteknologi

Skoletilbud

Skoletilbudet i Buskerud gis ved de 3 videregående skolene - Åssiden vgs, Hønefoss vgs og Kongsberg vgs. I tillegg er det tilbud ved to privatskoler.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 150 programvareutviklere, 100 applikasjonsprogrammerere, 50 andre programvare- og applikasjonsutviklere, 100 nettverks- og systemteknikere, IKT og 50 driftsteknikere IKT på landsbasis, men ingen mangel på brukerstøtte IKT, nettverksansvarlige, salgsansvarlige for IKT-produkter eller sikkerhetsanalytikere. I Buskerud er det estimert mangel på 25 programvareutviklere. NHOs kompetansebarometer viser at det er et stort behov for kompetanse innen IKT, enten det er på fagarbeidernivå eller høyere utdanning. 24% av virksomhetene i melder om udekket kompetansebehov innen IKT på landsbasis, og 23% i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på læreplasser som gjør at skoletilbudet bør videreføres på samme nivå. Det pågår et initiativ for å utvikle et lærefag innen cybersikkerhet, med K-tech som pådriver i fagmiljøet i Kongsberg. Faget vil trolig ha tilknytning til programområdet informasjonsteknologi, og det er behov for faglærte både i cybersikkerhet og programmering (IT-utviklerfaget) på Kongsberg.

9.2 Vg2 Medieproduksjon

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om Vg2 medieproduksjon i Buskerud - på Åssiden vgs, samt ved en privatskole i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser estimer mangel på 50 reklame og markedsføringsrådgivere, men ingen mangel på trykkere, nett- og multimediasignere eller fotografer og filmfotografer på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men ikke tilgang på læreplasser som overstiger en klasse.

10 Naturbruk

Tabell 13: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Naturbruk

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
4,0	58	62	47	47

Tabell 14: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Naturbruk

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
26	33	41	78	21	27	18

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved 2 skoler i Buskerud - Buskerud vgs og Kongsberg vgs. Utdanningsprogrammet leder til hovslagerfaget som er på listen over små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at det ikke er estimert mangel på arbeidskraft i næringen jordbruk, skogbruk og fiske i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for at utdanningsprogrammet tilbys i fylket.

10.1 Vg2 Akvakultur

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Nærmeste tilbud er langs kysten fra Agder og nordover.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 havbruksarbeidere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som gjør det aktuelt å vurdere skoletilbud.

10.2 Vg2 Fiske og fangst

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Nærmeste tilbud er ved Kalnes vgs i Østfold, og for øvrig langs kysten fra Rogaland og nordover.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at det ikke er estimert mangel på fiskere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som gjør det aktuelt å vurdere skoletilbud.

10.3 Vg2 Heste- og dyrefag

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 heste- og dyrefaget i Buskerud, ved Buskerud vgs. Nærmeste tilbud over fylkesgrensene er Lena-Valle vgs i Innlandet og Melsom vgs i Vestfold.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser estimert mangel på 250 andre dyreoppdrettere og røktere på landsbasis, men ingen mangler på dyrepleiere eller dyrepassere- og trenere mv.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men det er ikke tilgang på læreplasser som overstiger en klasse.

10.4 Vg2 Landbruk og gartnerernæring

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 landbruk og gartnerernæring i Buskerud, ved Buskerud vgs. Det tilbys opplæring i Vg3 landbruk for voksne ved Buskerud vgs.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på landsbasis på 350 hjelpearbeidere i husdyrproduksjon og 50 melke- og husdyrprodusenter, men ingen mangel på gartnere, frukt- og bærprodusenter, egg- og fjørfeprodusenter, plante- og husdyrprodusenter eller kombinasjonsbrukere nyttevekster. Til tross for stor aktivitet i gartnerernæringen er det få og ingen søkere til læreplasser i gartnerfaget, og dermed også liten rekruttering blant potensielle lærebedrifter.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er tilgang på læreplasser og behov for faglærte. Det er ikke ubegrenset tilgang til læreplasser, i en næring med marginal økonomi, så det er fortsatt behov for å ha tilbud om voksenagronom.

10.5 Vg2 Reindrift

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Skoletilbud finnes som landslinje i Finnmark og ved Grong vgs i Trøndelag.

Fagopplæring

Arbeidskraftsbehovet gir ikke utslag for Buskerud i NAVs bedriftsundersøkelse 2026. Det er ingen godkjente lærebedrifter i reindriftsfaget i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som gjør det aktuelt å vurdere skoletilbud.

10.6 Vg2 Skogbruk

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 skogbruk i Buskerud, ved Kongsberg vgs. Nærmeste tilbud over fylkesgrenser er ved Lena-Valle vgs i Innlandet og Nome vgs i Telemark.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen mangel på skogbrukere, jordbruks- og skogbruksmaskinførere eller hjelpearbeidere i skogbruk på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men ikke tilgang på læreplasser for en hel klasse.

10.7 Vg2 Naturbruk særløp

Fagopplæring

Det er få godkjente lærebedrifter i hovslagerfaget.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er marginalt hva som rekrutteres ut i lære fra Vg1, slik at volum på Vg2 må ha minst samme volum som på Vg1.

11 Restaurant- og matfag

Tabell 15: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Restaurant- og matfag

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
8,0	128	82	102	102

Tabell 16: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Restaurant- og matfag

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
42	47	44	89	41	36	36

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 5 videregående skoler i Buskerud. Alle skolene tilbyr også vg2 kokk- og servitørfag.

Fagopplæring

I NAVs bedriftsundersøkelse 2026 er kokker, servitører og gatekjøkken og kafemedarbeidere blant yrkesgrupper det er størst mangel på i Buskerud. For overnattings- og serveringssteder er det i Buskerud estimert en mangel på 143 personer.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er stor etterspørsel etter faglærte, så det er behov for utdanningsprogrammet i alle deler av fylket.

11.1 Vg2 Baker og konditor

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 baker og konditor i Buskerud, ved Åssiden vgs. Nærmeste tilbud over fylkesgrenser er ved Rosenvilde vgs i Akershus.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 150 bakere, konditorer mv på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men ikke tilgang på læreplasser som overstiger en klasse.

11.2 Vg2 Kokk- og servitørfag

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved 5 videregående skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at overnattings- og serveringsvirksomhet er en av næringene med høyest estimert mangel i Buskerud, med en mangel på 143.

Undersøkelsen viser en estimert mangel på 700 kokker, 200 gatekjøkken- og kafemedarbeidere mv, 350 servitører, 200 bartendere, 200 kjøkkenassistenter og 50 sjefskokker på landsbasis. I Buskerud er det estimert mangel på 50 kokker, 25 servitører og 25 gatekjøkken- og kafemedarbeidere mv.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er stort behov for faglærte, og god tilgang på læreplasser. Det er tilgang på læreplasser for voksne både i kokkfaget, ernæringskokkfaget og servitørfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

11.3 Vg2 Matproduksjon

Skoletilbud

Det er ikke tilbud om Vg2 matproduksjon i Buskerud. Nærmeste tilbud er ved Nannestad vgs i Akershus og Greveskogen vgs i Vestfold.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 250 operatører innen næringsmiddelproduksjon og 200 slaktere, fiskehandlere mv på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, og tilgang på læreplasser. Det er tilgang på læreplasser for voksne i industriell matproduksjon om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

12 Salg, service og reiseliv

Tabell 17: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Salg, service og reiseliv

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
15,8	282	320	225	225

Tabell 18: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Salg, service og reiseliv

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeidere 2023	Nye fagarbeidere 2024	Nye fagarbeidere 2025
79	72	96	172	97	98	102

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 9 videregående skoler i Buskerud, samt en privatskole. Åssiden vgs har ikke tilbud på Vg1, slik at det kun er tilbud om Vg1 på 8 skoler. Lier vgs tilbyr YSK - yrkes- og studiekompetanse. Fra 2026 kan elever fra Vg1 salg, service og reiseliv også søke seg til Vg2 transport og logistikk.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at næringen varehandel er blant næringene som har størst mangel på arbeidskraft i Buskerud, med en estimert mangel på 181 personer.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og tilgang på læreplasser.

12.1 Vg2 Salg, service og reiseliv

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved 9 videregående skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 350 butikkmedarbeidere, 350 andre salgsmedarbeidere, 100 telefon- og nettselgere og 50 hotellresepsjonister på landsbasis. Det er videre estimert mangel på 250 kontormedarbeidere, 200 reiseledere og guider og 200 vektere på landsbasis, men det er ikke estimert mangel på billettselgere, servicemedarbeidere (bensinstasjon), kundebehandlere bank og postkontor, kundesentermedarbeidere eller resepsjonister (ekskl. hotell) på landsbasis. I Buskerud er det estimert mangel på 25 butikkmedarbeider, 25 andre salgsmedarbeidere, 25 kontormedarbeidere og 25 regnskapsmedarbeidere.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er god tilgang på læreplasser. Det er tilgang på læreplasser for voksne i salgsfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt i en eller flere moduler at de er på tilnærmet samme nivå som søkere fra ordinær skolegang for lærefaget.

13 Teknologi og industrifag

Tabell 19: Antall klasser, plasser, søkere og tidligere skoleårs elevtall for Vg1 Teknologi og industrifag

Klasser	Plasser	Søkere 2026-27	Elevtall 2025-26	Elevtall 2024-25
18,5	280	286	257	257

Tabell 20: Antall kontrakter, intensjonsavtaler og fagarbeidere for Teknologi og industrifag

Nye kontrakter 2023	Nye kontrakter 2024	Nye kontrakter 2025	Intensjons- avtaler 2026	Nye fagarbeider e 2023	Nye fagarbeider e 2024	Nye fagarbeider e 2025
204	223	219	326	225	249	265

Skoletilbud

Utdanningsprogrammet tilbys ved 6 videregående skoler i Buskerud, og alle disse tilbyr også vg2 kjøretøy.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser at det er mangel på arbeidskraft i næringene varehandel og motorvognreparasjoner, samt industri for produksjon av maskiner og utstyr i Buskerud. For industrien i Buskerud samlet er det estimert en mangel på 90 personer.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for utdanningsprogrammet i alle deler av fylket.

13.1 Vg2 Arbeidsmaskiner

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 arbeidsmaskiner i Buskerud, ved Buskerud vgs. Nærmeste tilbud over fylkesgrenser er Lena-Valle vgs i Innlandet.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 600 anleggsmaskin- og industrimekanikere på landsbasis.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men ikke tilgang på læreplasser som overstiger en klasse.

13.2 Vg2 Bilskade, lakk og karosseri

Skoletilbud

Det er i dag kun ett tilbud om vg2 bilskade, lakk og karosseri i Buskerud, ved Åssiden vgs. Nærmeste tilbud over fylkesgrenser er ved Rud vgs i Akershus.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 overflatebehandlere og lakkerere i Buskerud. På landsbasis er det estimert mangel på 400 overflatebehandlere og lakkere og 50 bilvaskere.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, men ikke tilgang på læreplasser som overstiger en klasse.

13.3 Vg2 Brønnteknikk

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Skoletilbud finnes i Rogaland og Vestland.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser ingen estimert mangel på arbeidskraft innen bergverksdrift og utvinning i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som gjør det aktuelt å vurdere skoletilbud.

13.4 Vg2 Børsemaker

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Skoletilbud finnes kun som landslinje ved Gauldal vgs i Trøndelag. Børsemakerfaget er på listen for små og verneverdige lærefag.

Fagopplæring

Arbeidskraftsbehovet gir ikke utslag for Buskerud i NAVs bedriftsundersøkelse 2026.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som gjør det aktuelt å vurdere skoletilbud.

13.5 Vg2 Industriteknologi

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved 5 videregående skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 150 platearbeidere, 300 sveisere, 50 verktøymakere, låsesmeder mv., 50 montører av mekaniske produkter og 50 andre montører på landsbasis. Det er videre estimert mangel på 300 andre stasjonære maskinoperatører, 100 operatører innen metallflatebehandling, 100 operatører innen

plastprodukter, 50 renovasjonsmedarbeidere og 50 andre hjelpearbeidere i industri på landsbasis. I Buskerud er det estimert mangel på 25 andre stasjonære maskinoperatører og 25 anleggsmaskin og industrimekanikere. Det er flere samarbeidsorgan med aktivitet, og K-tech er den største lærebedriften. Antall intensjonsavtaler er i overkant av det som blir lærlinger, men det er trolig ikke grunnlag for å øke volum på skoletilbudet.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte, og god tilgang på lære plasser.

13.6 Vg2 Kjemiprosess- og laboratorief.

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Nærmeste skoletilbud er ved Røyken vgs i Akershus.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 operatører innen kjemisk industri, 50 operatører innen metallurgiske prosessfag, 50 operatører innen treforedling og 150 prosessoperatører (oppredning) på landsbasis. Få lærebedrifter.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og en liten tilgang på lære plasser, men ikke i et omfang som forsvaret å etablere skoletilbud.

13.7 Vg2 Kjøretøy

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved 6 videregående skoler i Buskerud.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 600 bilmekanikere på landsbasis. I Buskerud er det estimert mangel på 25 bilmekanikere. Bilbransjen i Kongsberg har gitt lære plassgaranti for søkere fra Vg2 kjøretøy på Kongsberg vgs. Det er

foreløpig ingen godkjente lærebedrifter i det nye lærefaget bilfaget, demontering av kjøretøy.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er behov for faglærte og god tilgang på læreplasser, men kanskje er det tilstrekkelig å gå fra 6 til 5 klasser i fylket.

13.8 Vg2 Maritime fag

Skoletilbud

Skoletilbudet finnes ikke i Buskerud. Nærmeste tilbud er ved Færder vgs i Vestfold.

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 50 skipsmaskinister, men ingen mangel på dekk- og maskinmannskap (skip) på landsbasis. Det er ingen godkjente lærebedrifter i lærefagene i Buskerud.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Det er ikke behov for faglærte eller tilgang på læreplasser som gjør det aktuelt å vurdere skoletilbud.

13.9 Vg2 Transport og logistikk

Skoletilbud

Skoletilbudet gis ved to skoler i Buskerud. Hønefoss vgs har også landslinje for yrkessjåførfaget. Landslinje i yrkessjåførfaget inngår ikke i ordinær tilbudsstruktur. Det pågår høring i forhold til modulstruktur og sertifiseringskrav i læreplaner i yrkessjåførfaget og logistikkfaget

Fagopplæring

NAVs bedriftsundersøkelse 2026 viser en estimert mangel på 500 bussjåfører og trikkeførere, 550 lastebil- og trailersjåførere, 200 bil-, brosjø og varebilførere og 50

truckførere på landsbasis. Det er ikke estimert mangel på kran- og heisførere mv, speditører og befraktere, eller lagermedarbeidere og materialforvaltere på landsbasis. I Buskerud er det estimert mangel på 25 bussjåfører og trikkeførere, og 25 lastebil- og trailersjåfører. Opplæringskontoret logistikk og transport - Vestfold Telemark og Buskerud SA er den klart største aktøren, som har alle lærebedrifter i yrkessjåførfaget som medlemmer hos seg. Innen logistikkfaget er det flere samarbeidsorgan som koodinerer opplæringsaktivitet.

Yrkesopplæringsnemndas vurdering

Ut i fra behovet for faglærte bør det vurderes om antall plasser ved landslinja for yrkessjåfør kan økes. Det er tilgang på læreplasser for voksne i yrkessjåførfaget om de har et norskspråklig nivå som tilsier at de kan ta imot opplæring, og ellers faglig er kommet så langt at de har sertifikat på plass. Det er økende behov for faglærte i logistikk på Kongsberg og når det nå er åpnet for rekruttering fra Vg1 salg, service og reiseliv til Vg2 transport og logistikk bør tilbudet vurderes på Kongsberg.

14 Kilder:

<https://www.ks.no/fagomrader/arbeidsgiverpolitikk/kompetanse-og-rekruttering/ny-samfunnskontrakt-for-flere-lareplasser-2022-2026/>

[Medeier eller høringsinstans? | Fafo-rapport 2023:26](#)

[Godt, men ikke for godt | Fafo-rapport 2015:46](#)

[Framskrivninger av arbeidsstyrken og sysselsettingen etter utdanning mot 2040 - SSB](#)

[Kompetansebehovsutvalget](#)

[Bedriftsundersøkelsen 2026 - nav.no](#)

[NHOs kompetansebarometer](#)

Rapport fra ekstern vurdering YSK dobbeltkompetanseløp Buskerud, 2017 [Rapport-fra-ekstern-vurdering-dobbeltkomp-08-09-2017-m vedlegg-004.pdf \(regjeringen.no\)](#)

[Evalueringsrapport - Yrkes- og studiekompetanse \(YSK\) i Viken \(bfk.no\)](#)

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) - Lovdata](#)

[Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringsforskrifta\) - Lovdata](#)

[Fag- og timefordeling og tilbudsstruktur | udir.no](#)

[Fagfornyelsen | udir.no](#)

[Retten til vidaregåande opplæring | udir.no](#)

Fullføringsreformen [Meld. St. 21 \(2020–2021\) - regjeringen.no](#)

[Fullføringsreformen | udir.no](#)

[Yrkesfag – modulstrukturerte læreplaner for voksne | udir.no](#)

[Sysselsetting av fagutdannede – sortert etter utdanningsprogram | udir.no](#)

[Retningslinjer Yrkesfaglig fordypning \(YFF\) i Buskerud fylkeskommune gjelder inntil videre](#)

Forskrift om omfordeling av fag i videregående opplæring, 4-årig helsearbeiderfag med studiekompetanse (YSK), Hønefoss videregående skole, Buskerud fylkeskommune
<https://lovdata.no/forskrift/2025-01-29-268>

Forskrift om omfordeling av fag i videregående opplæring, 4-årig helsearbeiderfag med studiekompetanse (YSK), Lier videregående skole, Buskerud fylkeskommune
<https://lovdata.no/forskrift/2025-01-29-269>

Forskrift om omfordeling av fag i videregående opplæring, 4-årig løp med yrkeskompetanse innen salg-, service- og reiselivsfag og studiekompetanse (YSK), Lier videregående skole, Buskerud fylkeskommune <https://lovdata.no/forskrift/2025-01-29-270>

[Næring og arbeidsliv - Akershus fylkeskommune \(afk.no\)](https://afk.no)

[Verneverdige tradisjonshåndverksfag i videregående – tilskudd | udir.no](https://udir.no)

15 Møteprotokoll

Utvalg:	Yrkesopplæringsnemnda
Møtested:	Fylkeshuset, fylkestingssalen Drammen
Dato:	03.09.2026
Tid:	10:00 - 13:50

Faste medlemmer som møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Christine Knutsen	Leder	LO
Tore Andreas Larsen	Nestleder	NHO
Marianne Reinholdtsen	Medlem	LO
Morten Oppgegaard	Medlem	KS
Dag Øivind Henriksen	Medlem	H
Tonje Enersen	Medlem	AP
Kai Johansen	Medlem	LO
Theodor Vik Thorkildsen	Medlem	ELEVREPRESENTANT
Håvard Svendsen Rognlidalen	Medlem	YS
Geir Andersen	Medlem	SL

Varamedlemmer som møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Alexander Lie Nielsen	Trygve Ulset	NHO
Geir Wamstad	Naemy Trandum	LO
Camilla Helen Landsverk	Live Braathen Ellingsen	UDF
Ulrika Kirudd Letmolie	Karen Berit Sannes	SPEKTER

<...>

PS 20/2026 Sammen om fagopplæring i Buskerud 2026

Yrkesopplæringsnemndas vedtak den 03.09.2026:

1.

Yrkesopplæringsnemnda vedtar rapporten «Sammen om fagopplæring i Buskerud 2026 – om behovet for fagarbeidere og tilgangen på læreplasser» i vedlegg 1.

2.

Yrkesopplæringsnemnda ber om at rådene følges opp i dimensjonering av skoletilbudet 2027-2028 og tilbudet for voksne.

3.

Transport og logistikk vg 2 . K-tech sier de kan ta en klasse 12 stk.

4.

Cyber sikkerhet. Her kommer det ett fagbrev og det er læreplasser.

5.

Data programmerere Behov på Kongsberg

Yrkesopplæringsnemndas behandling i møte den 03.09.2026:

Fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak:

Yrkesopplæringsnemnda vedtar rapporten «Sammen om fagopplæring i Buskerud 2026 – om behovet for fagarbeidere og tilgangen på læreplasser» i vedlegg 1.

Yrkesopplæringsnemnda ber om at rådene følges opp i dimensjonering av skoletilbudet 2026-2027 og tilbudet for voksne.

Følgende hadde ordet: Dag Øivind Henriksen (H), Camilla Helen Landsverk (UDF), Kai Johansen (Fellesforbundet avd. 6), Tore Andreas Larsen (NHO), Pia Elverhøi (avdelingsleder

for opplæring og kompetanse), Morten Oppegaard (KS), Håvard Svendsen Rognlidalen (YS) og Tonje Enersen (Ap).

Kai Johansen (Fellesforbundet avd. 6) fremmet følgende innspill som skal innarbeides i rapporten:

1. Transport og logistikk vg 2 . K-tech sier de kan ta en klasse 12 stk.
2. Cyber sikkerhet. Her kommer det ett fagbrev og det er læreplasser.
3. Data programmerere Behov på Kongsberg

Votering:

Fylkeskommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kai Johansen (Fellesforbundet avd. 6) innspill i 3 punkter ble enstemmig vedtatt.

<...>